

2009 – 2011 m. valstybinių
mokslinių tyrimų institutų
pertvarka: integruotų arba
sujungtų institutų darbuotojų
apklausos rezultatai

Vilius Jaujininkas

Data
Vieta

Turinys

- 2009 – 2011 m. institutų pertvarkos veiksmai
- Apklausoje dalyvavusių institutų darbuotojų rezultatai:

Tyrėjai

Administracijos darbuotojai

- „Kaip, Jūsų nuomone, galima būtų sustiprinti mokslinių tyrimų institutus?“ – apklausoje dalyvavusių tyrėjų ir administracijos pastebėjimai
- Apibendrinimas

2009 – 2011 m. valstybinių mokslinių tyrimų institutų pertvarkos veiksmi*

- **VU įsteigtas GMC** sujungiant:

- i) Biochemijos institutas
- ii) Biotechnologijos institutas
- iii) Biomokslų institutas (VU Gamtos mokslų fakulteto biologinių katedrų pagrindu)

- **Įsteigtas IMC** sujungiant:

- i) VU Imunologijos institutas
- ii) VU Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutą

- **Įsteigtas GTC** sujungiant:

- i) VU Ekologijos institutą
- ii) Geologijos ir geografijos institutą
- iii) Botanikos institutą

- **Įsteigtas FTMC** sujungiant:

- i) Chemijos institutą
- ii) Fizikos institutą
- iii) Puslaidininkių fizikos institutas

- **Įsteigtas LAMMC** sujungiant:

- i) Lietuvos žemdirbystės institutą
- ii) Lietuvos sodininkystės ir žemdirbystės institutą
- iii) Lietuvos miškų institutą

- **Įsteigtas LSTC** sujungiant:

- i) Socialinių tyrimų institutą
- ii) Kultūros, filosofijos ir meno institutą

- **Prie ASU (LŽŪ) prijungiama:**

- i) LŽŪU Vandens ūkio institutas
- ii) LŽŪU Žemės ūkio inžinerijos institutas

- **Prie LSMU (LVA) prijungiama:**

- i) LVA Veterinarijos institutas
- ii) LVA Gyvulininkystės institutas

- **Prie KTU prijungiama:**

- i) KTU Maisto institutas
- ii) KTU universiteto Fizikinės elektronikos institutas
- iii) KTU Architektūros ir statybos institutas

- **Prie VGTU prijungiama:**

- i) VGTU Termoizoliacijos institutas

- **Prie VU prijungiama:**

- i) VU Teorinės fizikos ir astronomijos institutas
- ii) Matematikos ir informatikos institutas

*LRV Nutarimas Dėl Valstybės mokslinių tyrimų įstaigų, susijusių su integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtra, tinklo pertvarkos plano patvirtinimo, 2008 m.

Apklausa

Tikslas – nustatyti, kaip sujungtų/integruotų valstybinių mokslinių tyrimų institutų darbuotojai (administracija ir tyrėjai) vertina 2009 – 2011 m. vykusią institutų pertvarkos įtaką darbo sąlygoms, sprendimų priėmimui, institucijos potencialui.

Metodas – apklausa internetu.

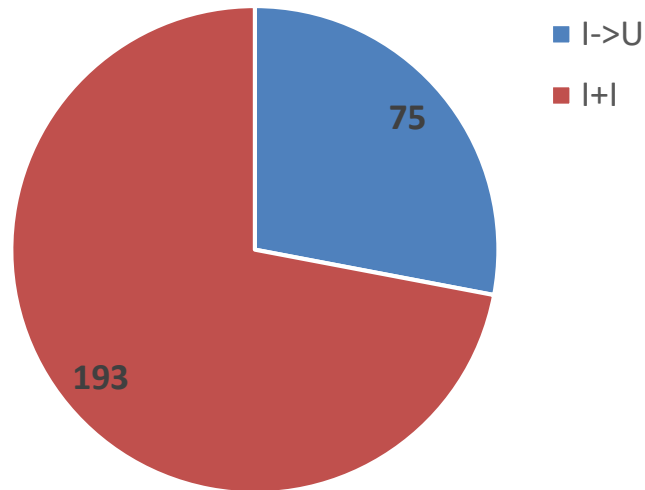
Populiacija – sujungtų ar integruotų valstybinių mokslinių tyrimų institutų 2009 – 2011 m. administracijos darbuotojai ir tyrėjai (~910 institutų tyrėjai + universitetų institutų tyrėjai + administracija).

Imtis – 305 darbuotojai: 37 administracija, 268 tyrėjai.

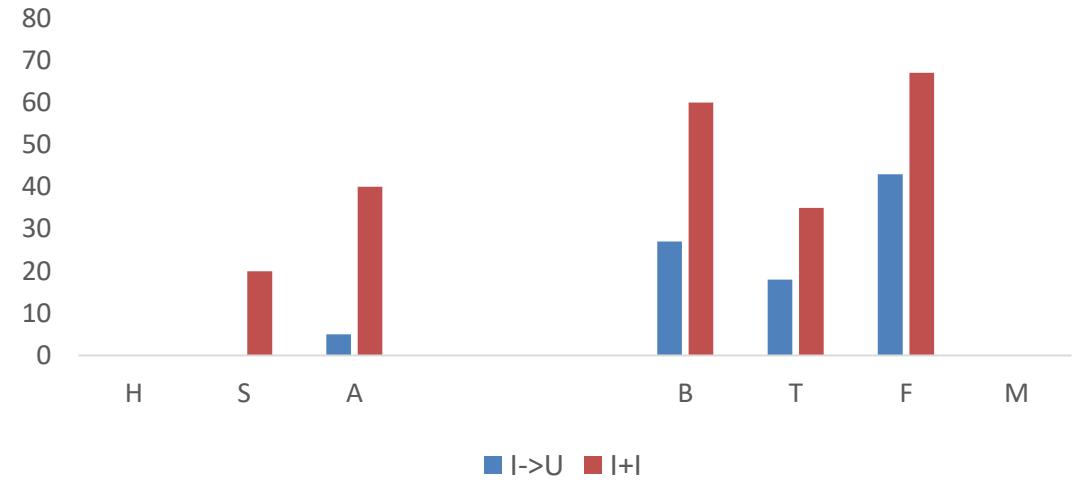
Apklausoje dalyvavę institutų tyrėjai (N – 268)

- **I->U** – institutai, integruoti į universitetus
- **I+I** – sujungti institutai

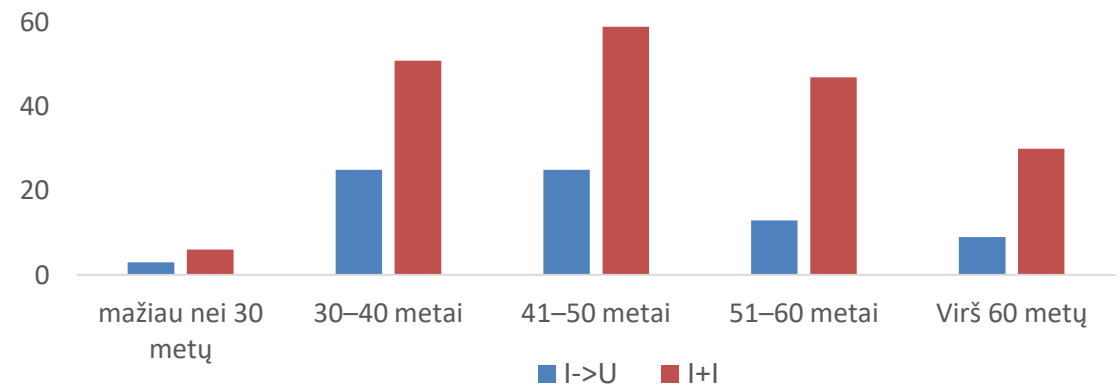
Institutų ir universitetų tyrėjai

Tyrėjai pagal mokslo sritis

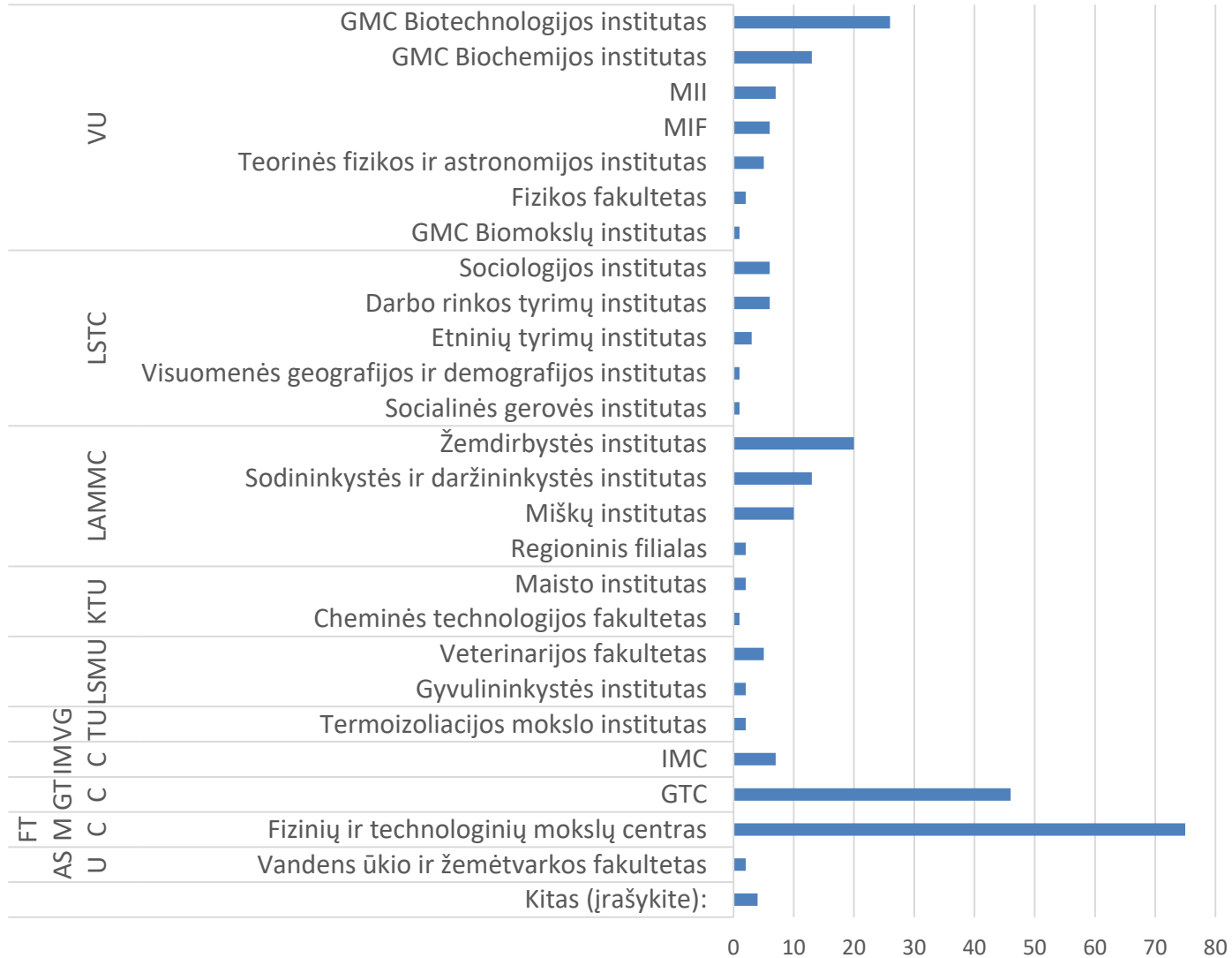

Tyrėjai pagal amžiaus grupes

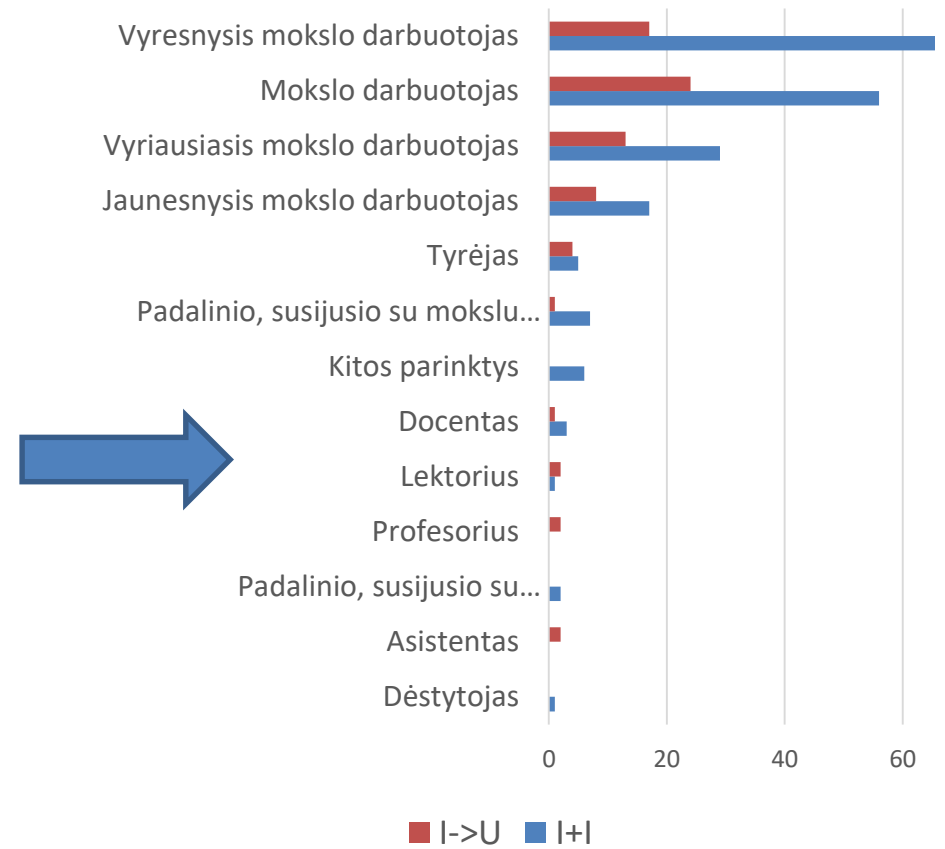

Apklausoje dalyvavusių tyrėjų institucija ir pareigybė

Apklausoje dalyvavę institutų darbuotojai (I->U IR I+I)

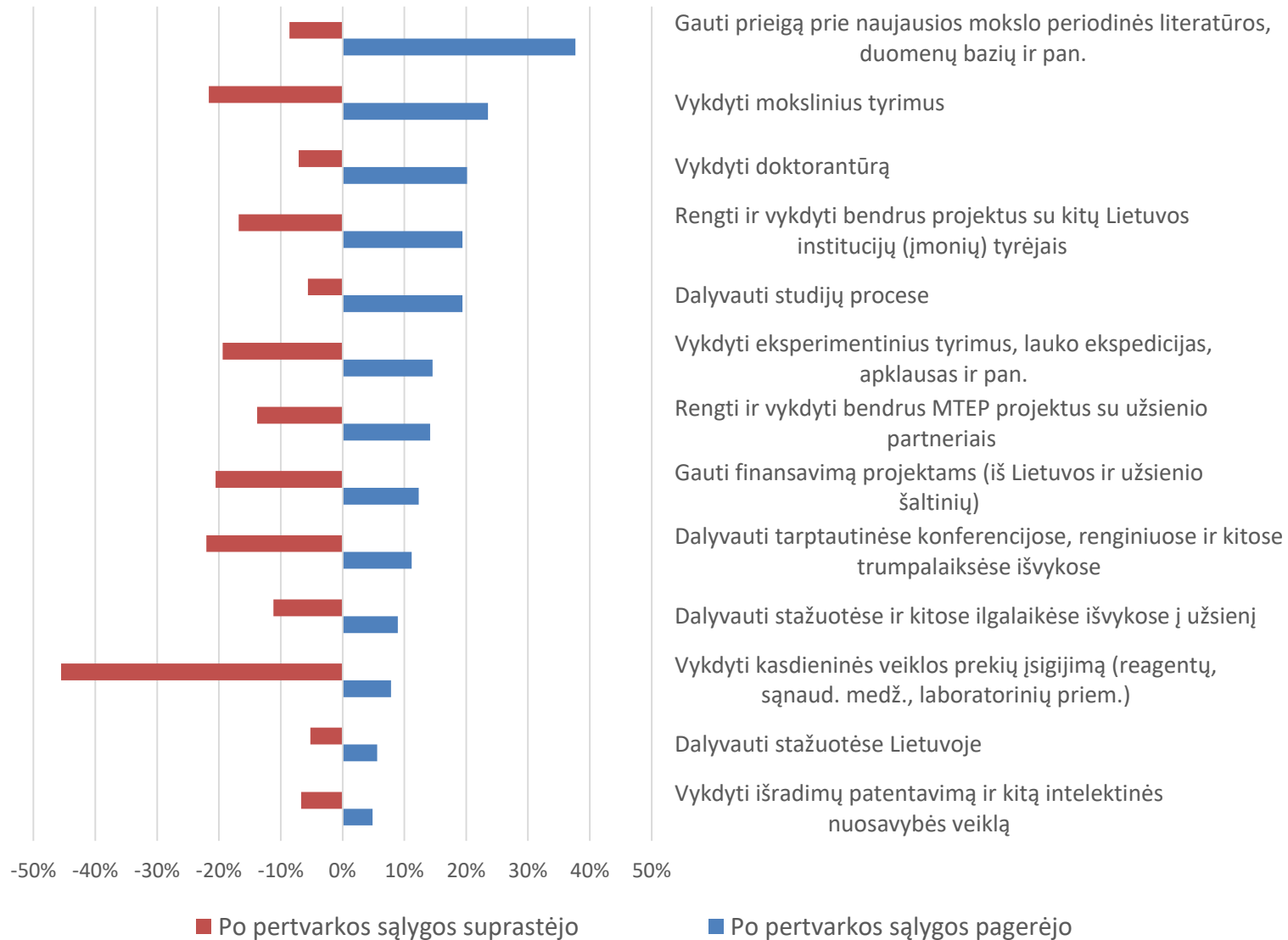
Pareigybės

I->U I+I

Tyrėjų darbo sąlygų po pertvarkos vertinimas

Klausimo "Įvertinkite šiuos darbo sąlygų aspektus" atsakymų pasiskirstymas

- Tyrėjų nuomone, **po pertvarkos sąlygos ženkliausiai pagerėjo** tokiais aspektais:

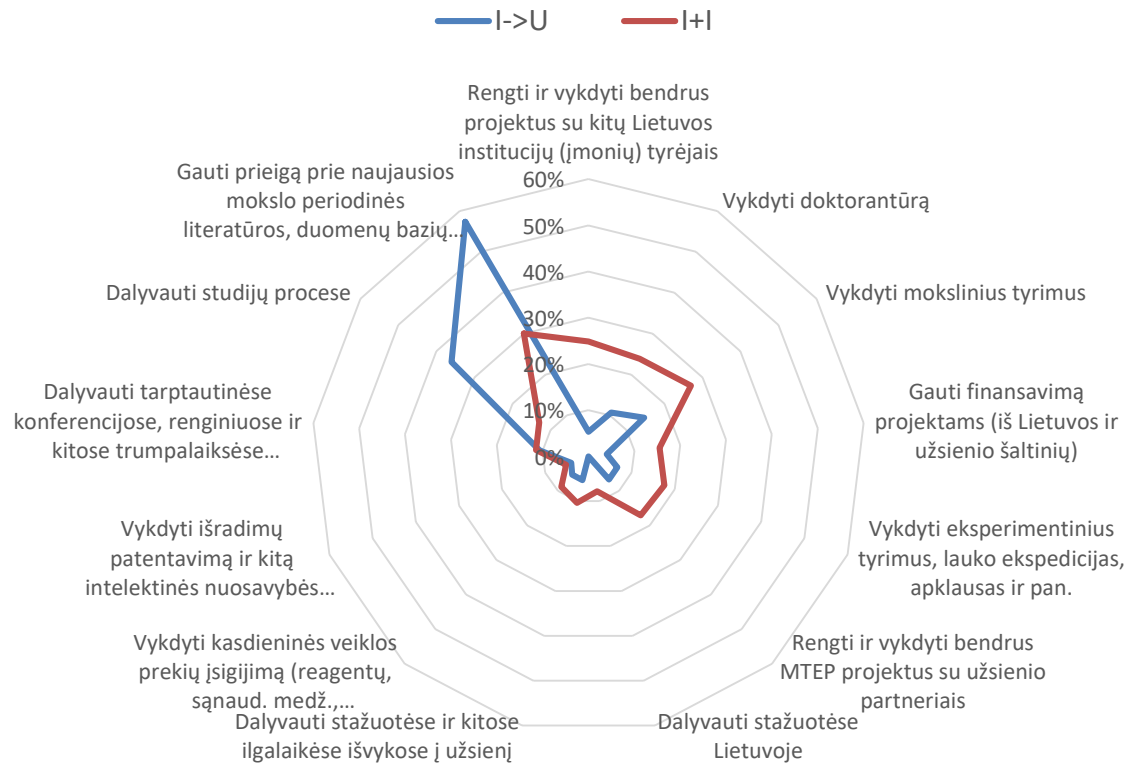
1. Gauti prieigą prie mokslinės literatūros, duomenų bazių
2. **Vykdyti mokslinius tyrimus**
3. Vykdyti doktorantūrą

- **Ženkliausiai suprastėjo:**

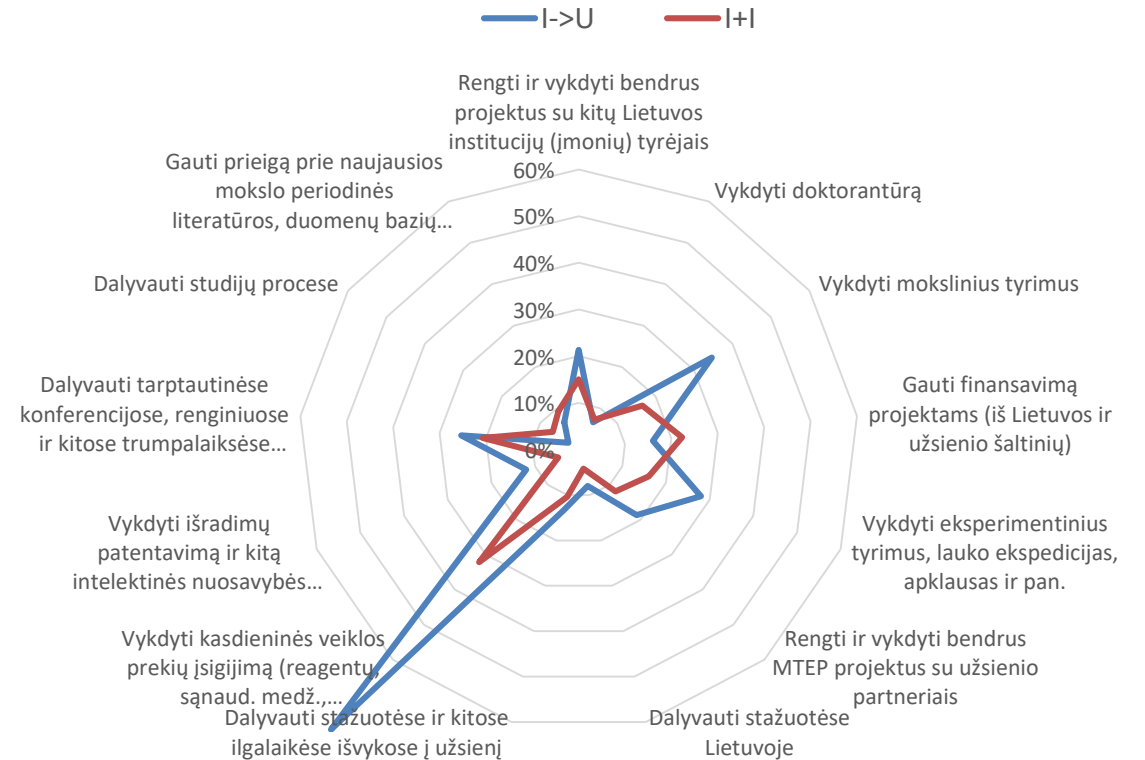
1. Vykdyti kasdienės veiklos prekių įsigijimą
2. Dalyvauti tarptautinėse konferencijose ir kt. trumpalaikėse išvykose
3. **Vykdyti mokslinius tyrimus**

Sujungtų institutų tyrėjai po pertvarkos darbo sąlygas vertina geriau nei integruotų į universitetus

Nurodė, kad sąlygos po pertvarkos **pagerėjo** (tyrėjų %)

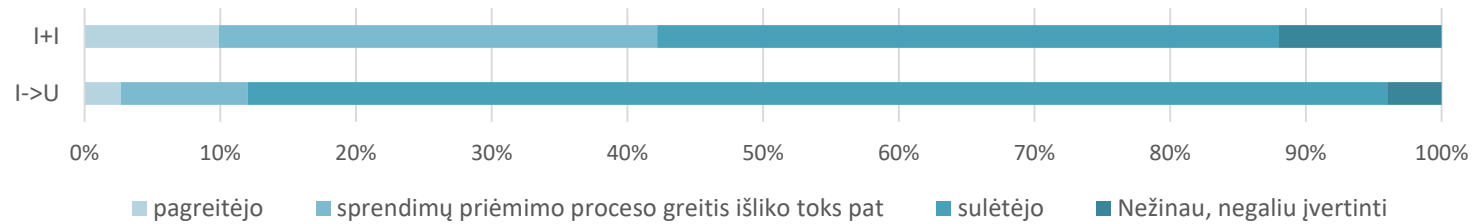

Nurodė, kad sąlygos po pertvarkos **suprastėjo** (tyrėjų %)

Sujungtų institutų tyrėjai pertvarkos rezultatus ir poveikį vertina geriau nei integruotų į universitetus

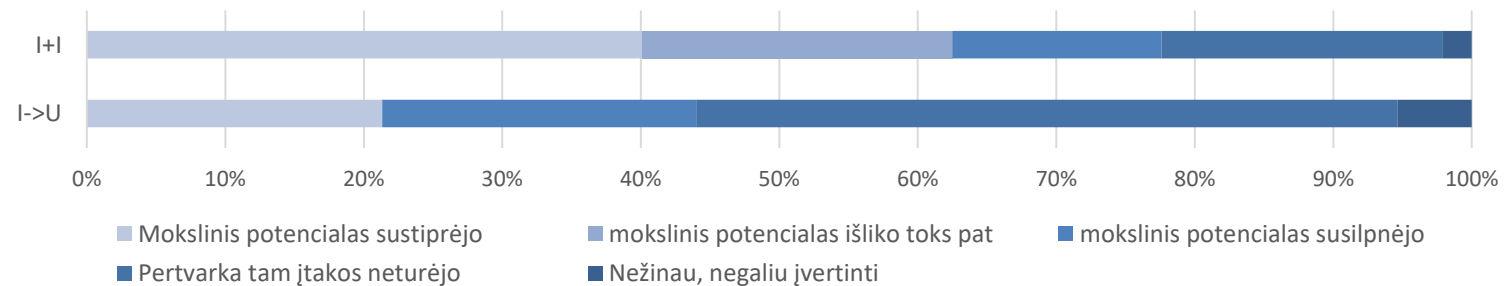
Jūsų nuomone, sprendimų priėmimo procesas dėl instituto pertvarkos:

I+I institutai dažniau nei I->U teigiamai vertina pertvarkos padarinius:

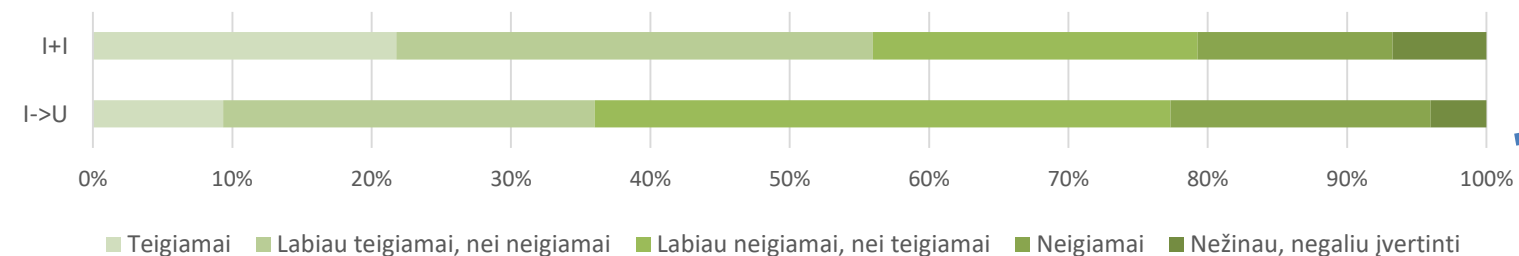
- Sprendimų priėmimo spartą

Dėl institutų pertvarkos mokslinis potencialas jūsų institucijoje:

- Mokslinio potencialo augimą

Kaip vertinate šią institutų tinklo pertvarką jūsų darbovietės atveju:

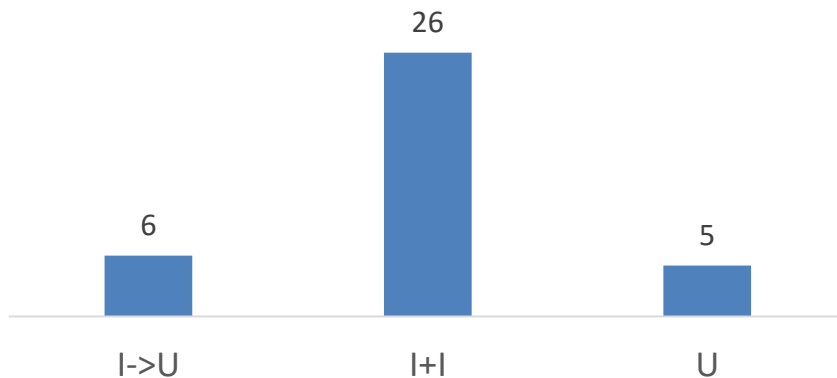

- Pertvarką bendraja prasme savo darbovietės atveju

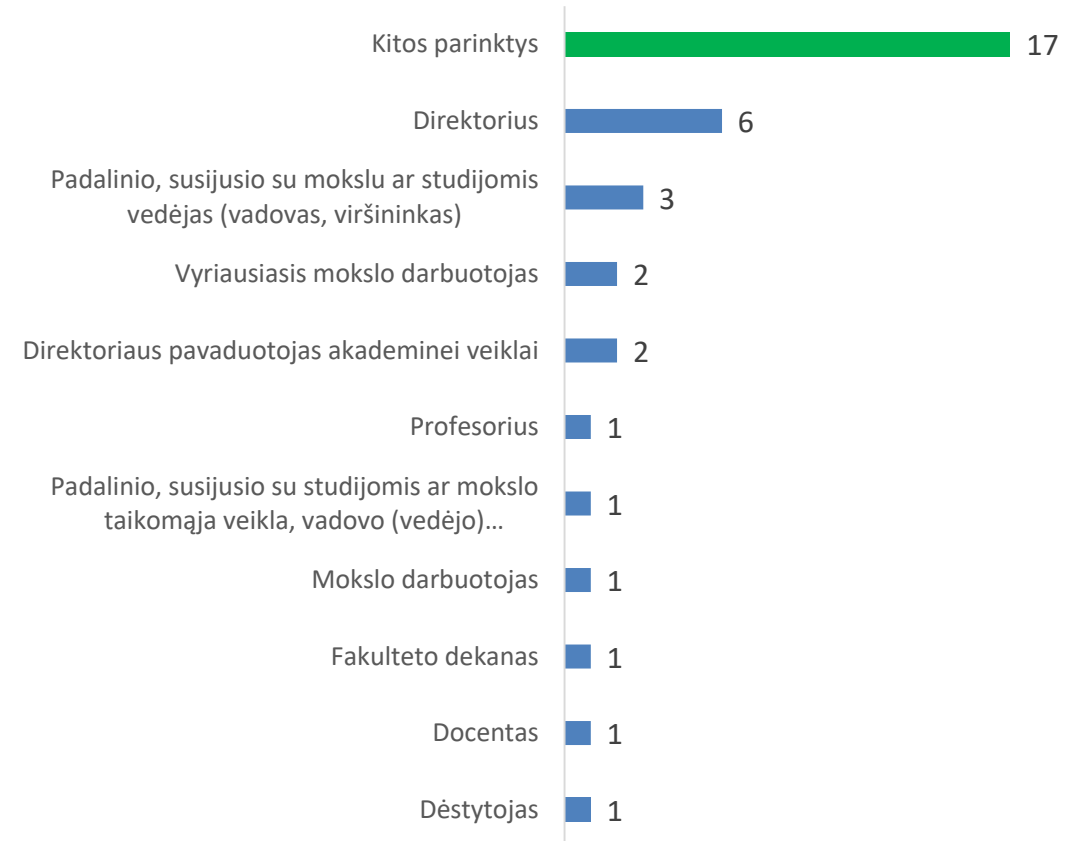
Apklausoje dalyvavusių institutų administracija (N – 37)

- **I->U** – institutai, integruoti į universitetus
- **I+I** – sujungti institutai
- **U** – universitetai (prie kurių buvo prijungtas institutas)

Respondentų skaičius

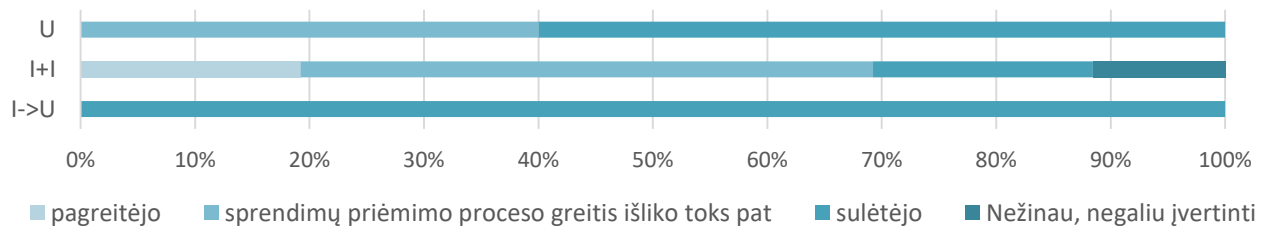

Respondentų pareigybės

Integruotų į universitetus institutų administracija pertvarkos rezultatus ir poveikį vertina prasčiausiai

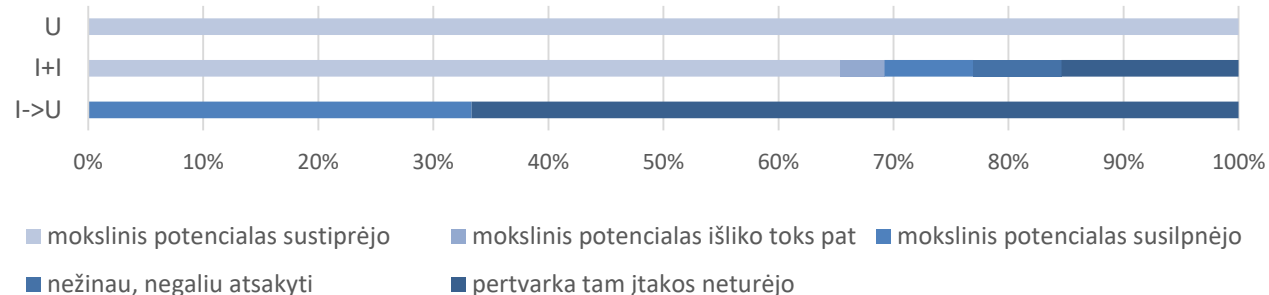
Sprendimų priėmimo procesas dėl instituto pertvarkos:

I->U institutų administracija pertvarkos padarinius...

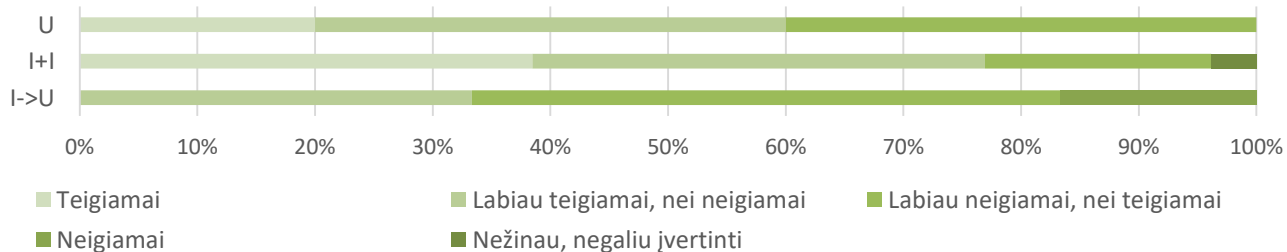
- Sprendimų priėmimo spartą

Dėl institutų pertvarkos mokslinis potencialas jūsų institucijoje:

- Mokslinio potencialo augimą

Kaip vertinate šią institutų tinklo pertvarką jūsų darbovietės atveju:

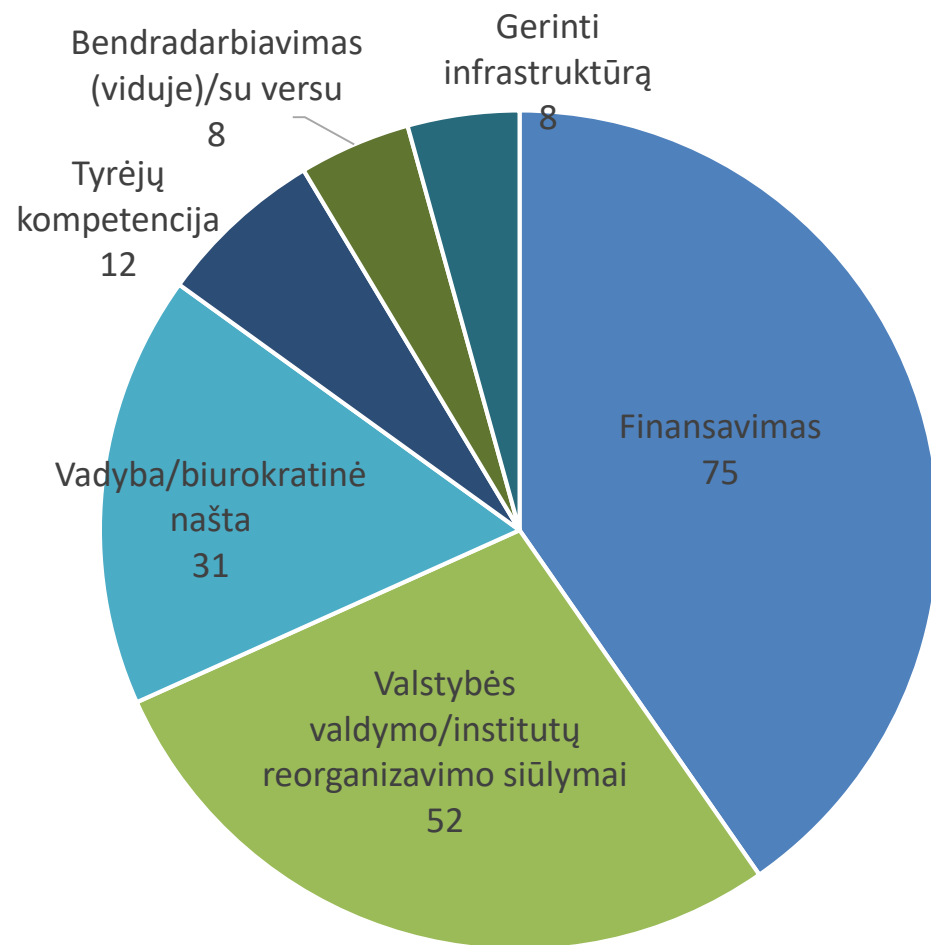

- Pertvarką bendrąja prasme savo darbovietės atveju

...vertina prasčiau nei I+I ir U administracijos darbuotojai.

TYRĖJŲ nuomonė:

Kaip, jūsų manymu, galima sustiprinti mokslinių tyrimų institutus? (atviras klausimas)

- **Finansavimas**

„Investuoti i žmones, o ne modernius pastatus...“

„...skiriamų lėšų užtenka tik **0,5 etatu** įdarbinti mokslo darbuotojams, kurių pareiginis atlyginimas nesiekia šalies vidutinio atlyginimo.“

„Skirti daugiau lėšų biudžetiniam ar mokslo konkursiniam finansavimui, nes **nemažą dalį jaunų didelį potencialą turinčių mokslininkų nuvilioja privataus sektoriaus įmonės, pasiūlydamos geresnes finansines sąlygas.**“

TYRĖJŲ nuomonė:

Kaip, jūsų manymu, galima sustiprinti mokslinių tyrimų institutus? (atviras klausimas)

- **Valstybės valdymo/institutų reorganizavimo siūlymai**

„Paprastai **blogai dirbančių skyrių vadovai yra draugai ir pažįstami, direktoriui nesinori pyktis**, juolab jis ir pats yra skyriaus vadovas. Problema - institutų vadyba (direktorius turi būti iš šalies?).“

„Mano nuomone, institutų sujungimas sumažino išlaidas administracijai ir pastatų išlaikymui...<>... šioje srityje yra vietos dar labiau **mažinti išlaidas optimizuojant reikalingų pastatų kiekį**, subalansuojant aptarnaujančio personalo kiekį. **Sutaupytos lėšos turėtų būti skiriamos mokslininkų atlyginimų** (kurie yra absurdiškai maži) didinimui...“.

„Institutuose turėtų būti įvestas sveikas balansas tarp praktinių tyrimų/taikymų ir teorinių/fundamentinių mokslo pagrindų.<>... **jei skyriaus veiklą institute sudaro 100% teoretiniai dalykai, ar nereikėtų tokio skyriaus perkelti į universitetą. Ir atvirkščiai...**“.

„**Finansavimą skirstyti konkurencijos principu pagal pasiektus rezultatus**. Kasmėt tokiu principu perskirstyti maždaug 10% biudžeto. Rezultatus vertini ir 10% biudžeto perskirstyti kasmėt, o ne kas 3 metus.“

TYRĖJŲ nuomonė:

Kaip, jūsų manymu, galima sustiprinti mokslinių tyrimų institutus? (atviras klausimas)

- **Vadyba/biurokratinė našta**

„<>[probleminė sritis] **viešieji pirkimai bei su tuo susijęs popierizmas, kuriam mokslininkai sugaišta daug laiko.** Šį laiką skyrus moksliniams tyrimams, darbui su studentais, padidėtų mokslininkų produktyvumas...“

„Praktika rodo, kad vieną **dokumentą institute patvirtina per 1, 2 d.d., kai universitete toks dokumentas administracijoje užtrunka net 4-5 d.d.**<>Todėl būtina išlaikyti nepriklausomus mokslo centrus ir institutus perorganizuojant juos pagal ilgalaikius valstybinius prioritetus...“.

- **Tyrėjų kompetencija**

„Egzistuoja ir **"500 Eur`ininkų" problema.** Esant maximiniams atlyginimams ateina dirbti negabūs darbuotojai...“

„Mokslinių tyrimų institutus prijungus prie universitetų katedrų/institutų jie sunyko, **mokslininkai dirbti pedagoginio darbo dažniausiai nesugeba** (nes ilgus metus jie atliko tiriamąjį darbą ir pedagoginių įgūdžių visai neturi)...„

TYRĖJŲ nuomonė:

Kaip, jūsų manymu, galima sustiprinti mokslinių tyrimų institutus? (atviras klausimas)

- **Bendradarbiavimas viduje/su verslu**

„Skatinti bendrų projektų rengimą ne tik tarp skirtingų krypčių toje pačioje mokslo srityje, bet ir tarp krypčių iš skirtingų sričių (pvz., archeologijos bei biologijos ir pan.). Iki šiol tam trukdė tas nelemtas rezultatų vertinimas tik pagal publikacijas vos leidiniuose...“

„Stiprinti bendradarbiavimą tarp skyrių ir laboratorijų pačios įstaigos viduje.“

- **Infrastruktūra**

„Plėtoti mokslinių tyrimų įrangos bazę, pritraukiant suinteresuotų gamybinių įmonių lėšas.“

„Skirti daugiau lėšų naujos modernios aparatūros įsigijimui ir eksploatacijai.“

Apibendrinimas

- Tyrėjų nuomone, **po 2009 – 2011 m. pertvarkos ženkliausiai pagerėjo** darbo sąlygos aspektais:

i) priėjimas prie literatūros duomenų bazių

ii) vykdyti mokslinius tyrimus

iii) doktorantūros vykdymas

ženkliausiai suprastėjo:

i) vykdyti kasdienės veiklos prekių įsigijimą

ii) dalyvauti tarptautinėse konferencijose ir kt. trumpalaikėse išvykose

iii) vykdyti mokslinius tyrimus

- **Sujungti institutai geriau* vertina darbo sąlygas po pertvarkos** nei institutai, integruoti į universitetus.

*išskyrus priėjimą prie literatūros duomenų bazių ir galimybę gauti finansavimą iš užsienio šaltinių

- **Sujungtų institutų darbuotojai pertvarkos padarinius vertina palankiau** nei integruotų į universitetus institutų:

i) sprendimų priėmimo greitį

ii) mokslinio potencialo augimą

iii) pertvarką bendraja prasme (savo darbovietės atveju)

Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras
www.mosta.lt